

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ
02 Број: 02-2155/2024
Београд, 12. јул 2024. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 12 .07. 2024

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	02-1638/24		

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

- госпођа Ана Брнабић, председник -

11000 БЕОГРАД

Трг Николе Пашића 13

Предмет: Предлог за гувернера Народне банке Србије

Поштована госпођо Брнабић,

У прилогу Вам достављам Предлог кандидата председника Републике за гувернера Народне банке Србије, КПРС број 47 од 11. јула 2024. године.

С поштовањем,

**ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР
ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ**

Сузана Пауновић

Прилог:

- Предлог са образложењем
- Биографија кандидата за гувернера Народне банке Србије
- Писана сагласност кандидата да прихвати кандидатуру

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕДСЕДНИК

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА**

На основу члана 19. став 1. и члана 26. став 2. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС и 44/2018), **предлажем Народној скупштини да изабере др Јоргованку Табаковић за гувернера Народне банке Србије на још један мандат.**

Предлажем и да Народна скупштина овај предлог разматра по хитном поступку, у складу с Пословником Народне скупштине („Службени гласник РС“, бр. 20/2012 – пречишћен текст), како би се благовремено обезбедио континуитет у раду органа Народне банке Србије и несметано обављање њених функција.

У прилогу Вам достављам биографију др Јоргованке Табаковић и њену сагласност са кандидатуром за гувернера Народне банке Србије.

КПРС - 47

У Београду,

11. јул 2024. године

ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ

Александар Вучић

Образложење

У складу са чланом 99. став 2. тачка 4. Устава Републике Србије, прописано је да Народна скупштина бира и разрешава гувернера Народне банке Србије (у даљем тексту: гувернер), док је чланом 19. став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС и 44/2018) утврђено да Народна скупштина бира гувернера на предлог председника Републике Србије. Поред тога, ради обезбеђивања континуитета у раду органа Народне банке Србије, у члану 26. став 2. Закона о Народној банци Србије предвиђено је да се функционери Народне банке Србије (гувернер, вицегувернери, председник и члан Савета гувернера), бирају најкасније до истека мандата претходног функционера, а најраније 120 дана пре истека тог мандата.

Имајући у виду да је др Јоргованка Табаковић први пут изабрана на функцију гувернера Одлуком о избору гувернера Народне банке Србије, коју је Народна скупштина донела 6. августа 2012. године, да је у складу са законским одредбама изабрана за гувернера на период од шест година, и да јој други мандат истиче 6. августа 2024. године, предложено је да Народна скупштина поново изабере др Јоргованку Табаковић за гувернера на још један мандат. Наредни мандат др Јоргованке Табаковић након избора на функцију гувернера започео би истеком њеног претходног мандата.

При предлагању (ре)избора др Јоргованке Табаковић за гувернера као најважнији разлози узети су у обзир резултати које је остварила у постизању циљева и обављању функција Народне банке Србије у претходном периоду, нарочито допринос успешној координацији фискалне и монетарне политике и постизању макроекономске стабилизације заједно с Владом Републике Србије и другим надлежним институцијама у нашој земљи.

Током претходних 12 година Србија је прешла пут од земље коју је одликовала монетарна и финансијска нестабилност и неизвесност, до земље која има инфлацију упоредиву са развијеним земљама, стабилну валуту, рекордан ниво девизних резерви, стабилан финансијски систем.

Стабилност девизног курса постала је у Србији нова нормалност. Промењен је приступ спровођењу политике девизног курса динара према еврџ. Уместо допуштања значајнијих осцилација, које су водиле јачању инфлаторних притисака, неизвесности пословања, високим курсним разликама у домаћој привреди и порасту проблематичних кредита, што је била карактеристика домаћег тржишта пре августа 2012. године, од тада па до данас једна од основних карактеристика Народне банке Србије остаје релативна стабилност курса динара према еврџ.

Адекватном монетарном политиком инфлација је за годину дана снижена за 10 п.п. – са нивоа од 12,2% крајем 2012. године на 2,2% крајем 2013. године. Инфлација је у континуитету чувана на ниском нивоу, од краја 2013. године до краја 2021. године (око осам година), када долази до ескалације глобалних инфлаторних притисака. Постигнута и очувана ценовна стабилност омогућила је вишегодишњи период ниских каматних стопа на кредите у динарима (смањењем референтне каматне стопе са затечених 11,75% током 2012. године на 1% крајем 2020. године), што се одразило на смањивање трошкова задуживања привреде и грађана.

Од децембра 2012. године Народна банка Србије своје основне операције на отвореном тржишту, реверзне репо операције (репо продаје благајничких записа), којима повлачи вишкове динарске ликвидности на недељном нивоу, спроводи по систему вишеструких варијабилних стопа. Овакав систем, омогућио је Народној банци Србије да током 12 година има већу флексибилност и ефикасност у спровођењу монетарне политике.

Као последица деловања вишеструких криза на глобалном нивоу, инфлација у Србији је последњих година, након пандемије и више међународних конфликта, увезена и њена другачија природа захтевала је и другачије реаговање и Владе и Народне банке Србије – у континуитету, али постепено. Народна банка Србије је у сарадњи са другим државним институцијама чинила све да заштити стандард становништва, али и да не угрози привредни раст. Захваљујући томе инфлација је од априла 2023. на стабилној опадајућој путањи, као што смо све време и пројектовали, и у односу на врхунац из марта 2023. године три и по пута је нижа. Њен повратак у границе циља од $3 \pm 1,5\%$ остварен је у мају 2024. године, када је инфлација износила 4,5%, а наставак њеног кретања у

границама циља очекује се и у средњем року, уз кретање око централне вредности циља од 3% од наредне године.

Динар је током последњих 12 година номинално ојачао за 1,3% према еврџ. Истовремено, Народна банка Србије све време води рачуна да девизне резерве у временима појачаних депрецијацијских притисака пажљиво користи – инвестира у стабилност курса, а да у амбијенту преовлађујућих притисака ка јачању динара – девизне резерве увећава, градећи тако додатни слој сигурности за домаћи финансијски систем. Од 6. августа 2012. године до данас, Народна банка Србије је на девизном тржишту нето купила 9,5 милијарди евра и тиме, као најзначајнији појединачни фактор, допринела да у наведеном периоду девизне резерве земље буду више него удвостручене и да почетком јула 2024. године износе 27,7 милијарди евра. То је за 17,6 милијарди евра (преко 170%) више него крајем јула 2012. године (када су износиле 10,1 милијарду евра), док су нето девизне резерве у истом периоду више него утростручене (повећали за 280% - са 5,5 милијарди евра на 23,5 милијарди евра). Раст девизних резерви праћен је и јачањем њихове структуре – значајно је повећала количину, вредност и учешће злата. Од августа 2012. године, злато је количински увећано преко 3 пута (са 14,8 тона крајем јула 2012. на актуелних рекордних 46,5 тоне), куповином 17 тона на међународном тржишту (2019 – 9 тона, 2020 - 3 тоне и јула 2024 – 5 тона), али и редовном куповином из домаће производње, при чему је све злато највишег квалитета и чистоће (преко 99,5%). Учешће злата у резервама повећано је са 6,2% на око 11,48%, а његова вредност повећана је скоро пет и по пута (са 0,6 милијарди на 3,3 милијарди евра). Од јула 2021. до јула 2024. године, након што је Народна банка Србије из иностранства увезла 13 тона злата (1 тону осталу из сукцесије и 12 тона купљених у иностранству), све златне резерве налазиле су се у Србији, у трезорима Народне банке Србије. Само се 5 тона злата купљених почетком јула 2024. на међународном тржишту налазе на посебним рачунима НБС код централне банке Швајцарске у Берну, при чему ће и оне бити увезене у Србију.

Народна банка Србије је током претходних 12 година својим деловањем обезбедила све неопходне услове за здрав и стабилан банкарски сектор који финансира домаћу економску активност и пружа савремене финансијске услуге.

- Захваљујући институционалним напорима на решавању питања проблематичних кредита, њихово учешће у укупним кредитима банкарског сектора је смањено на историјски најнижи ниво – на око 3%, са затечених око 20%.
- Услед проблема у пословању изазваних неодговарајућим управљањем и надзором пре 2012. године, у периоду 2012 – 2014. године Народна банка Србије била је принуђена да затвори четири банке (Нова Агробанка, Развојна банка Војводине, Привредна банка Београд и Универзал банка Београд). Тиме су створене основе за враћање потпуног поверења у банкарски систем, уз све релевантне показатеље пословања банака, који су знатно изнад регулаторних захтева Народне банке Србије.
- Одговоран приступ Народне банке Србије потврђен је и 2022. године приликом решавања питања Сбербанке у условима ескалације кризе у Украјини 2022. године, када је брзом и ефикасном реакцијом и без трошења јавних средстава очувано поверење у банкарски сектор Републике Србије.
- О том поверењу несумњиво говоре и раст динарске и девизне штедње и њихови рекордни нивои (са испод 18 милијарди динара крајем 2012. на преко 161,6 милијарди динара колико тренутно износи, односно са 8,3 милијарди евра на 15 милијарди евра).
- Захваљујући одговорном приступу Народне банке Србије успешно је спроведена консолидација банкарског сектора, и очувана стабилност и у условима промена у пословању појединих матичних банака (на пример током „грчке“ кризе из 2015. године или током пандемије корона вируса). О атрактивности домаћег банкарског тржишта говори и чињеница да је Народна банка Србије у овом периоду дала 31 претходну сагласност за стицање власништва у банкама и 10 сагласности на припајање једне банке другој. Број банака смањен је са 33 на 20, при чему су квалитет и обим пружених услуга грађанима и привреди континуирано унапређивани.

У условима пандемије и изражених негативних ефеката глобалних шокова, Народна банка Србије доносила је и мере којима се олакшава отплата кредита:

- Ради очувања стабилности финансијског система и заштите корисника финансијских услуга, у септембру 2023. усвојене су мере којим су привремено

ограничене каматне стопе на стамбене кредите. Ове мере обухватају привремени застој на раст, односно умањење уговорене променљиве номиналне каматне стопе, ограничење каматних стопа код стамбених кредита који се одобравају у периоду примене мера и могућност превремене отплате стамбених кредита без накнаде.

- Два дана након проглашења ванредног стања у земљи, у марту 2020. године, усвојени су прописи којима је омогућен мораторијум грађанима и привреди од 90 дана у отплати обавеза по основу кредита и финансијског лизинга, а у јулу 2020. године и додатни мораторијум у трајању од два до три месеца.
- Народна банка Србије је у децембру 2020. године прописала и додатне мере репрограма и рефинансирања обавеза дужника банака и давалаца лизинга који су посебно погођени пандемијом. Олакшице су реализоване код преко 50 хиљада дужника, у укупном износу од 111 милијарди динара.
- Полазећи од економске ситуације у којој су се нашли поједини пољопривредни произвођачи, као и стратешког значаја пољопривредне производње за грађане и привреду, пољопривредницима је у октобру 2022. године омогућен репрограм постојећих обавеза код банака и давалаца лизинга
- Дата је подршка грађанима у финансијским тешкоћама тако да банке могу да им продуже рок за отплату готовинских, потрошачких и других сличних кредита и тако им помогну да лакше измире своја дуговања и превазиђу изазове с којима се суочавају. Донете су мере којима се олакшавају услови отплате стамбених кредита грађанима, чиме се банке даље подстичу да продуже рок отплате стамбених кредита за додатних пет година у односу на иницијално уговорену рочност.
- У протеклих скоро 12 година забележен је позитиван тренд по свим релевантним параметрима на тржишту осигурања, при чему су капитал, укупна имовина, техничке резерве, премије животних и неживотних осигурања више него дуплиране, што је утицало и на генерално позитиван тренд премије по становнику и њеног учешћа у БДП-у.

Предузет је велики број активности у оквиру нове функције заштите корисника финансијских услуга што је довело до значајних, директних позитивних материјалних ефеката по кориснике:

- Унапређен је процес предуговорног информисања клијента о финансијским услугама, у циљу њихове заштите од ризика који могу доћи по основу раста каматних стопа и девизног курса.
- На основу одлуке Народне банке Србије из 2015. године банке су корисницима вратиле око 6 милијарди динара по основу камате коју су наплатиле једностраним променама каматне стопе, што је било на нивоу годишње добити банкарског сектора.
- На основу мишљења Народне банке Србије, банке од 2020/2021. године, приликом превремене отплате кредита корисницима враћају (умањују дуг за отплату) око 5 милиона евра годишње.
- Народна банка Србије активно је пратила поступање банка на тржишту, па је због непоштене праксе односно због поступања супротно прописима неким банкама забранила наплату одређене накнаде, чиме је њиховим корисницима уштедела око 1,8 милиона евра годишње.
- Одређене супервизорске мере довеле су у последње три године до отписа дуга према корисницима у износу од 2,95 милијарди динара.
- Поред свега наведеног у последње четири године директни позитиван ефекат за кориснике чије су притужбе биле основане износи око 108 милиона динара, док је директан материјални ефекат за кориснике од контролних поступака износи 247,4 милиона динара.
- Решено је и дугогодишње питање наплате туристичких аранжмана по продајним курсевима банака за девизе или ефективни страни новац. Од краја јула 2019. године, приликом истицања цене и наплаћивања туристичких аранжмана у иностранству, примењује се званични средњи курс динара.
- Ограничен је најнижи куповни курс односно највиши продајни курс који овлашћени мењачи и јавни поштански оператор могу примењивати приликом откупа, односно продаје ефективног страног новца – евра, и то на $\pm 1,25\%$ у односу на званични средњи курс динара према еврџу који важи на тај дан, а мењачка провизија је ограничена на 1%.

Народна банка Србије води рачуна, прати и промовише сигуран и стабилан рад шест платних система. Својим активностима обезбедила је поузданост рада свих платних система, као и сигурност и ефикасност извршавања платних трансакција у тим системима.

У платним системима чији је Народна банка Србије оператор у 2023. години реализовано је преко 386 милиона плаћања, што представља раст од 76% у односу на укупан број трансакција који је извршен у платним системима 2013. године.

- Уведен је савремен правни оквир за платне услуге који подстиче иновације и у равни је с најбољом европском и светском праксом. Међу првима у свету развијен је систем за инстант плаћања Народне банке Србије - IPS НБС систем, чиме је грађанима и привреди омогућено да плаћају било где и било када уз пренос новца на рачун примаоца у свега неколико секунди:
- Грађанима и привреди је обезбеђен изузетно једноставан модел плаћања рачуна за месечне обавезе скенирањем NBS IPS QR кода (без укуцавања података) апликацијама мобилног банкарства, на рачунима које издају пружаоци комуналних и других услуга.
- Омогућено је да се инстант плаћања на продајним местима обављају путем различитих метода (IPS покажи, IPS скенирај).
- Грађанима је обезбеђена могућност да једноставно, путем апликација за мобилно банкарство, извршавају инстант плаћања уношењем само броја мобилног телефона регистрованог примаоца плаћања или одабиром из именика, без потребе да памте шаблоне, записују или уносе број рачуна примаоца плаћања.
- У циљу обезбеђивања финансијске стабилности у погледу независности свог платног система, смањења трошкова и модернизације домаће платне картице, Народна банка Србије је стратешки радила на развоју националног картичног система – DinaCard. Увођењем бројних нових сервиса као конкуренције скупим иностраним брендovima, промет DinaCard картицама расте, чиме је просечно наплаћена трговачка накнада препољена са 2,10% на 1,05%. Само на основу тога, и само за период од четири године (од 2019. до 2023. године) остварене су уштеде у систему трговине од близу 300 милиона евра, а то је уједно и трошак који би кроз цене роба и услуга био пренет на купце.

Настављене су појачане активности на пројекту увођења електронске менице, тако да је извесно да ће оне током ове године у потпуности бити уведене у свакодневним пословним активностима, што ће знатно смањити трошкове за грађане и привреду.

Бројним регулаторним активностима омогућено је:

- промена оквира за реструктурирање банака који обезбеђује континуитет критичних функција банке уз потпуну заштиту депонената и најмањи трошак за државу, што се показало и практично на делу у случају Сбербанке (измене и допуне Закона о банкама из 2015. године);
- стварање екосистема за иновативна решења на тржишту дигиталне имовине и његов правилни развој (Закон о дигиталној имовини и комплетни подзаконски акти за примену тог закона), уз појављивање првих субјеката који имају дозволу Народне банке Србије за пословање с виртуелним валутама на домаћем тржишту у складу с међународним стандардима;
- модернизација у пружању платних услуга у земљи и са иностранством и већа конкуренцију на тржишту платних услуга (Закон о платним услугама, идентификација клијента на даљину путем видео позива);
- уједначавање, снижавање и већа транспарентност трошкова у вези са обављањем плаћања грађана и привреде (Закон о међубанкарским накнадама и посебним правилима пословања код платних трансакција на основу платних картица, Одлука о платном рачуну са основним услугама);
- добијена је потврда о регулаторној еквивалентности са прописима Европске уније у области банкарства.

По основу деобе финансијског резултата Народна банка Србије је у буџет Републике Србије у периоду од 2012. до 2022. године уплатила 39,3 милијарде динара. Очекује се да Народна банка Србије по основу деобе резултата за 2023. годину у буџет пренесе 12,2 милијарде динара.

Иако стечај четири велике државне банке (Београдска банка, Инвестбанка, Југобанка и Беобанка) започет још 2002. године и више од деценију није давао видљиве резултате, тек појачанима ангажовањем Народне банке Србије у раду Агенције за

осигурање депозита дошло је до значајне наплате и деобе стечајне масе, где се као највећи повериоци јављају Република Србија и Народна банка Србије. У периоду од 2012. до 2023. године по основу деобе стечајне масе Народна банка Србије је наплатила 39,1 милијарду динара (само у 2016. години 14,2 милијарде динара), и највећи део наплаћеног износа пренела је у буџет Републике Србије.

Од формирања Одбора за јавни надзор, чија је надлежност надзор над радом ревизорских друштава у Републици Србији, Народна банка Србије је кроз своје учешће, прво као члан Одбора, потом као председавајућа, дала кључни допринос у развоју ове врсте надзора уносећи своје искуство као супервизор финансијских институција.

Комуникација је постала један од важних инструмената монетарне политике НБС, у виду истинитог, правовременог и транспарентног информисања шире и стручне јавности. Овакав начин комуникације значајно је допринео и усидравању инфлационих очекивања, а тиме и смиривању инфлационих притисака. Један од најважнијих канала комуникације НБС са јавношћу јесте и њена интернет презентација на којој постоје бројни сервиси и свакодневно се објављују информације значајне за привреду и грађане из области свих бројних надлежности НБС. На сајту НБС уведена је рубрика "Право јавности да зна", у којој се објављују интегрални одговори упућени медијима, чиме је значајно унапређено тачно и целовито преношење информација. Поред тога, као један од одговорних произвођача званичне статистике, Народна банка Србије значајно доприноси даљем развоју стручне јавности и унапређењу стандарда кроз објављивање стручних извештаја и анализа.

За допринос расту и стабилизацији српске економије, лондонски месечник „The Banker“, на основу гласова водећих светских банкара и економиста, прогласио је у јануару 2020. године гувернера Јоргованку Табаковић за најбољег гувернера на светском нивоу и за најбољег европског гувернера. Том приликом, гувернер Јоргованка Табаковић рекла је да, иако је лично, то признање сматра признањем за промене у Србији на којима ради од друге половине 2012.године са својим сарадницима, као и за промене на којима ради председник Србије са својим сарадницима, а само признање највише припада Србији и њеним грађанима.

Јоргованка Табаковић- биографија

Јоргованка Табаковић рођена је 21. марта 1960. године у Вучитрну. Гимназију је завршила 1977. године. Исте године уписала је Економски факултет у Приштини, на којем је, због високог просека оцена оствареног током прве две године студија, користећи право скраћеног студирања, 14. маја 1981. године дипломирала као студент генерације. Од 1981. године до 1989. године радила је као професор економских предмета у Средњој економској школи у Приштини. Наредне две године обављала је послове финансијског директора у трговинској кући „Грмија“.

Почетком 1992. године прелази у Приштинску банку а.д. у систему Београдске банке на место заменика директора и на пословима у банкарству остаје до 1999. године. Исте године засновала је радни однос у

Предузећу за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д., у којем је била до тренутка ступања на функцију гувернера. Од марта 2005. до априла 2010. године обављала је функцију директора Сектора за логистику, а затим је радила као стручњак за економске послове.

Магистрирала је 1999. године на тему „Реформа банкарског система Југославије“ на Економском факултету у Приштини, а 2008. године поднела је пријаву докторске дисертације под називом „Инструменти централне банке – домети и ограничења на примеру Републике Србије“. Докторску дисертацију одбранила је маја 2011. године на тему „Инструменти централне банке – домети и ограничења на примеру Републике Србије“.

Бирана је за народног посланика у шест сазива Народне скупштине Републике Србије – три пута од 1993. до 2000. године и још три пута од 2007. до 2012. године. У два мандата је била председник Одбора за финансије Народне скупштине Републике Србије. Од марта 1998. године до октобра 2000. године обављала је функцију министра за економску и власничку трансформацију у Влади Републике Србије.

У 2018. години објављена је њена књига „Монетарна политика – нема коначних победа“, у 2020. години књига „Моји одговори – прилог историји банкарства Србије у 21. веку“, а у 2021. години „Тачка преокрета – у равнотежи је кључ успеха“. Током 2006. и 2007. године била је ангажована као предавач на Факултету за менаџмент у Новом Саду. Аутор је већег броја радова на теме из области монетарне и финансијске стабилности у Републици Србији, укључујући и: „Политика централних банака у периоду након кризе – случај Србије“, „Таргетирање инфлације у Србији – прошлост нас учи, будућност обавезују“, „Решавање проблематичних кредита у Србији: стабилност као услов“.

Због доприноса расту и стабилизацији српске економије, угледни месечник *The Banker*, британски магазин у власништву *Financial Times*-а, с готово стогодишњом традицијом, прогласио је гувернера Јоргованку Табаковић за најбољег гувернера на светском нивоу и за најбољег европског гувернера за 2020. годину.

Од августа 2012. године обавља функцију гувернера Народне банке Србије. Народна скупштина Републике Србије у јуну 2018. године изабрала ју је на место гувернера у новом шестогодишњем мандату од августа 2018, и то на предлог Александра Вучића, председника Републике.

Удовица је, мајка троје деце: Иване, Милене и Николе.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Предмет: Прихватање кандидатуре

Изјављујем да прихватам кандидатуру за избор на функцију гувернера Народне банке Србије на коју ме је предложио председник Републике Србије господин Александар Вучић.

У Београду, 10. јул 2024.године

Јоргованка Табаковић